

ผลกระทบของโควิด-19 เชนเศรษฐกิจและความพึงพอใจ ต่อมาตรการภาครัฐ ของผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่ม ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ชาติชาย ปัจฉิมวัฒนพงศ์¹

วันที่รับบทความ: 29 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่แก้ไขครั้งสุดท้าย: 27 สิงหาคม 2567

วันที่ตอบรับตีพิมพ์: 2 กันยายน 2567

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม โดยมีค่าความเชื่อมั่น 0.946 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน One-way ANOVA ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจในระดับมาก ที่คะแนน 4.05 และมีความพึงพอใจต่อแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในระดับปานกลาง ที่คะแนน 2.72 โดยปัจจัยส่วนเพศและจำนวนพนักงานภายในร้าน มีระดับความพึงพอใจต่อแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ปัจจัยอายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน มีระดับคะแนนความพึงพอใจต่อแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ โควิด-19, ผลกระทบทางเศรษฐกิจ, ผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200 อีเมล: teenarawich@gmail.com

The Economic Impact of COVID-19 and Satisfaction with Government Measure among Food and Beverage Business Owners in Chiang Mai Municipality

Chatchai Patchimwatthanaphong²

Received: 29 February 2024

Revised: 27 August 2024

Accepted: 2 September 2024

Abstract

The study aims 1) to study the economic impact of COVID-19 on food and beverage owners in Chiang Mai municipality 2) to study satisfaction with government measures and solving the COVID-19 outbreak situation. The populations were the food and beverage business owners in Chiang Mai municipality. The 400 samplings were selected by purposive random sampling. The instrument was a questionnaire with a reliability of 0.946. The statistics used to analyze the data were Percentage, Mean, Standard Deviation, and One-way ANOVA. The study found that, the food and beverage business owners in Chiang Mai municipality were affected at high economic impact (average score of 4.05). The satisfaction with government measures and solving the COVID-19 outbreak situation was satisfied at medium satisfaction (average score of 2.72). The factors of gender and the number of employees were satisfied with the government measures and solving the COVID-19 outbreak situation with no significant difference at the statistical level of 0.05. On the other hand, factors of age, level of education, and monthly income were significantly different at the statistical level of 0.05.

Keywords COVID-19, Economic Impact, Food and Beverage Business Owners in Chiang Mai Municipality

² Student in Master of Arts Program in Political Economy (Multidisciplinary Program), Faculty of Social Sciences, Chiang Mai University, Chiang Mai 50200. E-mail: teenarawich@gmail.com

1. บทนำ

โรคโควิด-19 เป็นโรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้นช่วงปลาย พ.ศ. 2562 โดยมีการรายงานพบโรคปอดอักเสบที่ติดต่อระหว่างมนุษย์เกิดขึ้นที่เมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน (กรมควบคุมโรค, 2563) การติดเชื้อดังกล่าวไม่ทราบชนิดของเชื้อที่ทำให้เกิดโรคในเบื้องต้น ต่อมาได้ ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 จึงได้มีการยืนยันชนิดเชื้อที่ก่อโรคได้คือ ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ novel coronavirus 2019 (2019-nCoV) ซึ่งเป็นกรกลายพันธุ์ของเชื้อไวรัสโคโรนา องค์การอนามัยโลกได้ประกาศกำหนดชื่อโรคติดต่อดังกล่าวอย่างเป็นทางการในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 ว่า “COVID-19 (Coronavirus Disease 2019)” (World Health Organization, 2019) และคณะกรรมการระหว่างประเทศว่าด้วยอนุกรมวิธานของไวรัส (International Committee on Taxonomy of Viruses: ICTV) ได้ตั้งชื่อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ว่าเป็น SARS-CoV 2 เนื่องจากพบว่า ลำดับจีโนมของเชื้อมีความคล้ายคลึงกับ SARS-CoV ถึงร้อยละ 79.5 (ฐิติวัฒน์ ช่างประดับ, 2563) หลังจากการระบาดในเมืองอู่ฮั่น ได้มีการระบาดเป็นวงกว้างและมีการระบาดระหว่างประเทศออกไปทั่วโลก ในเวลาต่อมาได้มีการประกาศภาวะฉุกเฉินสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern: PHEIC) โดยองค์การอนามัยโลก ในวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2563 (World Health Organization, 2020)

ประเทศไทยมีการระบาดโรคโควิด-19 ขนาดใหญ่ 5 ระลอก โดยมีการยืนยันผู้ติดเชื้อรายแรกในประเทศเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 (กรมควบคุมโรค, 2564) ต่อมาได้เกิดการระบาดและการติดเชื้อเป็นวงกว้างครั้งแรก คือ คลัสเตอร์สนามมวยลุมพินี-สนามมวยราชดำเนิน ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2563 จากเหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลต่อการกระจายเชื้อไวรัสและการระบาดของโรคโควิด-19 ออกไปทั่วประเทศ เหตุการณ์การกระจายครั้งนี้นำไปสู่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร อาศัยตามอำนาจในมาตราที่ 5 ของพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (พ.ร.ก. ฉุกเฉิน) (คำสั่งนายกรัฐมนตรี 5/2563 เรื่อง การจัดตั้งหน่วยงานพิเศษเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548, 2563) และการจัดตั้งศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) (คำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ที่ 10/2564, 2564) เพื่อบริหารและจัดการสถานการณ์การแพร่ระบาดในประเทศ

ในขณะที่การระบาดระลอกที่ 2 เกิดขึ้นระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 – มีนาคม พ.ศ. 2564 คลัสเตอร์ตลาดกลางกุ้ง จังหวัดสมุทรสาคร การระบาดดังกล่าวนำไปสู่การระบาด

ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมไปถึงพื้นที่แถบจังหวัดภาคกลางและภาคตะวันออก การระบาดในระลอกที่ 3 คลัสเตอร์สถานบันเทิงทองหล่อ ระหว่างเดือนเมษายน-พฤษภาคม พ.ศ. 2564 ในขณะที่การระบาดในระลอกที่ 3 มีการระบาดในหลายพื้นที่ซึ่งรวมไปถึง การเกิดคลัสเตอร์ในแคมป์ที่พักคนงานก่อสร้างอีกด้วย การแพร่ระบาดระลอกที่ 4 เป็นการแพร่ระบาดที่เชื้อไวรัสมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นจากการกลายพันธุ์ของเชื้อไวรัสโควิด สายพันธุ์ เดลต้าในเดือนกรกฎาคม แม้จะมีการเกิดการระบาดอีกระลอกของสายพันธุ์โอมิครอน ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2565 แต่ประเทศไทยเริ่มมีการฉีดวัคซีน เพื่อเร่งกระบวนการให้เกิด ภูมิคุ้มกันกลุ่มขึ้นในประเทศพร้อมๆ กับทยอยลดมาตรการทางการแพทย์ลงและเริ่มดำเนิน แผนการรองรับการแพร่เชื้อในระยะยาว ก่อนจะประกาศให้โรคโควิด-19 เป็นโรคติดต่อ อันตราย ในวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2565 (ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ และมาตรการด้านสุขลักษณะป้องกันความเสี่ยงจากโรคติดต่อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรค โควิด-19 (Coronavirus 2019 (COVID-19) สำหรับสถานประกอบกิจการ พ.ศ. 2565, 2565) ให้เป็นโรคประจำถิ่น ก่อนจะยกเลิกมาตรการทั้งหมดและดำเนินชีวิตเป็นปกติ (ประกาศ เรื่อง ยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ประกาศ ขอกำหนด และ คำสั่งที่เกี่ยวข้อง, 2565)

การระบาดและการติดเชื้อของโรคโควิด-19 ตั้งแต่ พ.ศ. 2563-2565 มีผลกระทบ ในจังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเศรษฐกิจ เนื่องจากฐานเศรษฐกิจ ของจังหวัดเชียงใหม่มาจากภาคบริการ โดยในปี พ.ศ. 2562 จังหวัดเชียงใหม่มีฐานเศรษฐกิจ ของจังหวัดกว่าร้อยละ 70.5 คือภาคบริการ รองลงมาคือภาคการเกษตร ร้อยละ 19.2 และ สุดท้ายคือภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 10.3 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ, 2562 อ้างถึงใน สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่, 2565) นับได้ว่าโครงสร้างทางเศรษฐกิจ โดยส่วนใหญ่เป็นธุรกิจภาคบริการพึ่งพาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยใน พ.ศ. 2562 มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 11,165,860 คน แบ่งเป็น ชาวไทย 7,691,453 คน (ร้อยละ 68.9) ชาวต่างชาติ 3,474,407 คน (ร้อยละ 31.1) สร้างรายได้ภายในจังหวัดถึง 111,670.33 ล้านบาท (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563) หลังจากเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 พบว่า มีผู้เดินทางเข้ามาในจังหวัดเชียงใหม่ 3,857,309 คน แบ่งเป็น คนไทย 3,811,213 คน (ร้อยละ 98.8) ชาวต่างชาติ 46,096 คน (ร้อยละ 1.2) สร้างรายได้ภายในจังหวัดเพียง 24,753.19 ล้านบาท (กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา, 2566) และการแถลงข่าวของหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าใน พ.ศ. 2563 จังหวัด เชียงใหม่มีนักท่องเที่ยวลดลงร้อยละ 47 ในจำนวนนี้เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ลดลงถึง ร้อยละ 82 สูญเสียรายได้ลงร้อยละ 55 (หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่, 2564) ในขณะที่ร้านอาหาร

และเครื่องต้มซึ่งมีถึง 14,000 แห่ง ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ มีจำนวนแรงงานในระบบภาคบริการนี้ 80,000 คน ได้มีจำนวนลดลงหลังจากการเกิดโรคโควิด-19 ร้อยละ 40 และจำนวนแรงงานในระบบลดลง 30,000 คน (ThaiPBS, 2564)

ในขณะที่มาตรการการเยียวยาภาครัฐต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยมุ่งการฟื้นฟูเศรษฐกิจภายในประเทศด้วยการเสริมสภาพคล่องแก่ผู้ประกอบการ SMEs (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2564) ผ่านการยืมสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) ให้แก่ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจในวงเงินสองพันล้านบาท รวมไปถึงการกระตุ้นภาคการท่องเที่ยวผ่านโครงการ “เราเที่ยวด้วยกัน” ส่งเสริมการใช้จ่ายภาคประชาชนผ่านโครงการ “คนละครึ่ง” และ “เราชนะ” ขณะที่จังหวัดเชียงใหม่โดยอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่ได้ออกมาตรการช่วยเหลือเยียวยา SMEs จังหวัดเชียงใหม่ 5 มาตรการ (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงใหม่, 2564) ผ่านการยกเว้นค่าธรรมเนียมรายปี การออกสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ในโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ เสริมพลัง สร้างอนาคต SME ไทย พ.ศ. 2563 วงเงินกู้สูงสุด 5 ล้านบาท ดอกเบี้ยร้อยละ 1 ปลอดเงินต้นสูงสุด 1 ปี ระยะเวลาสูงสุด 7 ปี การพักชำระหนี้เงินต้นให้กับผู้ประกอบการที่เป็นลูกหนี้สินเชื่อกองทุนฯ สูงสุดไม่เกิน 6 เดือน การออกมาตรการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการรายย่อยและวิสาหกิจชุมชน และการขึ้นทะเบียนของ SMEs ให้เข้าถึงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐวงเงิน 1.7 ล้านล้านบาท เพื่อช่วยเหลือส่วนของภาคธุรกิจและเศรษฐกิจภายในจังหวัดต่อไป

จากผลกระทบการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในแง่ของเศรษฐกิจ การประกอบการธุรกิจ ผู้ศึกษามีความสนใจต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นในเชิงเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ว่ามีลักษณะอย่างไร และมาตรการของภาครัฐในการเข้ามาแก้ไขปัญหาและเยียวยาปัญหาในจังหวัดเชียงใหม่มีรูปแบบใดบ้าง รวมไปถึงความพึงพอใจในส่วนของผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องต้มที่มีต่อแนวทางแก้ไขปัญหาและมาตรการของภาครัฐซึ่งเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ว่าเป็นอย่างไร

2. วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องต้มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
- (2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

(3) เพื่อแสวงหาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา

3. ทบทวนวรรณกรรม

3.1 การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และมาตรการ

ประเทศไทยมีการค้นพบการติดเชื้อครั้งแรกเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 ผู้ติดเชื้อดังกล่าวเป็นนักท่องเที่ยวชาวจีน โดยในการระบาดเริ่มต้นนั้นเป็นเพียงการระบาดเฉพาะพื้นที่เท่านั้น รัฐบาลได้มีการติดตามและเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง โดยในเดือนกุมภาพันธ์ ได้มีการประกาศโดยกระทรวงสาธารณสุข ให้โรคโควิด-19 เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 (ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563, 2563) และออกมาตรการเฝ้าระวังที่เกี่ยวข้องกับโรค เช่น การแจ้งการเดินทางจากพื้นที่ระบาดของโรคกับเจ้าหน้าที่ การแจ้งและเฝ้าระวังอาการ อีกทั้งมีการกำหนดบทลงโทษกับบุคคลที่ไม่ให้ความร่วมมือหรือขัดขวางการสืบสวนและการรักษาโรค และมีการประกาศมาตรการใช้ทั่วประเทศ มีมาตรการที่สำคัญคือ มาตรการล็อกดาวน์ การห้ามเดินทางเข้าประเทศไทย การกำหนดเวลาออกนอกเคสสถานในเวลา 22.00-04.00 น. ห้ามมีการชุมนุมหรือรวมกลุ่ม กำหนดใช้เส้นทางคมนาคม อาคารสถานที่ ห้ามเสนอข่าวหรือเผยแพร่ข้อความที่มีการบิดเบือนความจริง และเจ้าหน้าที่มีอำนาจการอพยพประชาชนออกนอกพื้นที่ที่กำหนด อีกทั้งการยกระดับการเฝ้าระวังและมีมาตรการต่างๆ ออกมาเพื่อลดความรุนแรงของการระบาดลง ทั้งนี้ รัฐบาลยังได้ออกมาตรการอื่นๆ ออกมายับยั้งการแพร่ระบาด เช่น การประกาศยกเลิกการจัดงานประเพณีสงกรานต์ การห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การประกาศห้ามเดินทางข้ามจังหวัดและยกเลิกการให้บริการขนส่งสาธารณะทั้งหมด รวมไปถึงการสั่งปิดชั่วคราวของสถานให้บริการ ร้านค้า สถานประกอบการจำหน่ายสุรา เพื่อลดสถานการณ์ที่เอื้อต่อการติดเชื้อให้มากที่สุด มาตรการที่บังคับใช้ในการระบาดระลอกที่ 1 นั้นได้มีการผ่อนปรนในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563 โดยมีการผ่อนผันมาตรการล็อกดาวน์ลง เปิดให้มีการเดินทางข้ามจังหวัดได้ มีการผ่อนคลายการใช้อาคารสถานที่ได้ เช่น โรงเรียน ห้างสรรพสินค้า ยกเว้น สถานบริการและสถานประกอบการที่มีลักษณะคล้ายสถานบริการที่ยังปิดให้บริการต่อไป พร้อมกับการประกาศใช้ พ.ร.ก. ฉุกเฉิน ต่อไป

ในขณะที่การระบาดระลอกที่ 2 เกิดขึ้นระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 – เดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 อันเนื่องมาจากการเกิดคลัสเตอร์ตลาดกลางกุ้ง จังหวัดสมุทรสาคร การระบาดดังกล่าวนำไปสู่การระบาดในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมไปถึงพื้นที่

แถบจังหวัดภาคกลางและภาคตะวันออก โดยศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 มีการใช้มาตรการการแบ่งพื้นที่การระบาดตามโซนสี (ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค, 2564) ขึ้น เพื่อให้ง่ายต่อการทำงานและบังคับมาตรการตามความรุนแรงของการระบาดของโรค ได้แก่ พื้นที่ควบคุมสูงสุด (โซนสีแดง) พื้นที่ควบคุม (โซนสีส้ม) พื้นที่เฝ้าระวังสูง (โซนสีเหลือง) และพื้นที่เฝ้าระวัง (โซนสีเขียว) ในเบื้องต้นเชียงใหม่อยู่ในพื้นที่สีเขียวหรือพื้นที่เฝ้าระวัง โดยมีมาตรการคือ การตรวจหาผู้ติดเชื้อเชิงรุก ห้ามทำกิจกรรมในลักษณะรวมคนจำนวนมากหรือรวมกลุ่ม และพิจารณาปิดหรือกำหนดเวลาเปิดปิด สถานประกอบการที่มีความเสี่ยง และถูกประกาศเป็นพื้นที่สีแดงหรือพื้นที่ควบคุมสูงสุดในเวลาถัดมา มาตรการที่สำคัญคือ งดขายและดื่มแอลกอฮอล์ในร้าน ปิดสถานบันเทิง สถานบริการ และสถานประกอบการคล้ายสถานบริการ งดกิจกรรมรวมกลุ่มหรือสังสรรค์ กำหนดเวลาปิดร้านอาหารไม่เกิน 21.00 น. มาตรการดังกล่าวได้มีการบังคับใช้ภายในจังหวัดอย่างต่อเนื่อง

การระบาดในระลอกที่ 3 คลัสเตอร์สถานบันเทิงทองหล่อ ระหว่างเดือนเมษายน-พฤษภาคม พ.ศ. 2564 รวมถึงการเกิดคลัสเตอร์ในแคมป์ที่พักคนงานก่อสร้าง นำไปสู่มาตรการห้ามเคลื่อนย้ายของคณา การระบาดยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นจากการระบาดระลอกที่ 4 จากการกลายพันธุ์ของเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์เดลต้า ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2564 นำไปสู่การประกาศใช้มาตรการแบ่งโซนสีที่มีความซับซ้อนมากขึ้น (คำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ที่ 10/2564, 2564) ได้แก่ พื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด (สีแดงเข้ม) พื้นที่ควบคุมสูงสุด (สีแดง) พื้นที่ควบคุม (สีส้ม) และพื้นที่เฝ้าระวังสูง (สีเหลือง) โดยจังหวัดเชียงใหม่อยู่ในกลุ่มจังหวัดพื้นที่สีแดงเข้มหรือกลุ่มจังหวัดพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด มีมาตรการคือ เร่งตรวจหาผู้ติดเชื้อ จัดตั้งโรงพยาบาลสนาม ปิดสถานประกอบการที่มีความเสี่ยงทั้งหมด ควบคุมการเข้า-ออกของยานพาหนะ ควบคุมการเข้า-ออกเขตรอยต่อจังหวัด งดกิจกรรมรวมกลุ่มทุกรูปแบบ สถานศึกษาเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ จังหวัดเชียงใหม่ได้มีการบังคับใช้มาตรการเหล่านี้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งเริ่มมีการฉีดวัคซีน และสถานการณ์การติดเชื้อเริ่มลดระดับลงอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีการเกิดการระบาดอีกระลอกของสายพันธุ์โอมิครอน เดือนมกราคม พ.ศ. 2565 แต่ประเทศไทยเริ่มทยอยลดมาตรการทางการแพทย์ลงและเริ่มดำเนินแผนการรองรับการแพร่เชื้อในระยะยาว ก่อนจะประกาศให้โรคโควิด-19 เป็นโรคติดต่ออันตราย ในวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2565 (ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ และมาตรการด้านสุขลักษณะป้องกันความเสี่ยงจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 (COVID-19) สำหรับสถานประกอบกิจการ พ.ศ. 2565, 2565) ให้เป็นโรคประจำถิ่น ก่อนจะยกเลิกมาตรการทั้งหมดและดำเนินชีวิตเป็นปกติ

(ประกาศ เรื่อง ยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ประกาศ ข้อกำหนด และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง, 2565)

3.2 มาตรการการแก้ไขปัญหาและเยียวยา

การแก้ไขและเยียวยาของภาครัฐต่อผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ผ่านพระราชกำหนด 3 ฉบับ ดังนี้

พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 โดยให้มีการกู้เงินบาท เงินตราต่างประเทศ หรือการออกตราสารหนี้ของรัฐบาล ในวงเงินไม่เกินหนึ่งล้านล้านบาท

พระราชกำหนดให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 โดยให้มีการเพิ่มสินเชื่อเพิ่มเติมสำหรับการชำระหนี้ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อม เพื่อเสริมสภาพคล่องในสินเชื่อและการชำระหนี้กับสถาบันทางการเงิน ในวงเงินไม่เกินห้าแสนล้านบาท

พระราชกำหนดรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ พ.ศ. 2563 ให้มีการจัดตั้งกองทุนผ่านความร่วมมือระหว่างกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อรักษาสภาพคล่องของการระดมทุนในตลาดตราสารหนี้ (Corporate Bond Stabilization Fund: BSF) โดยวิธีการลงทุนในตราสารหนี้ภาคเอกชน ออกใหม่ ในวงเงินกองทุนไม่เกินสี่แสนล้านบาท โดยได้มีการแบ่งมาตรการดูแลและเยียวยาออกเป็น 2 ระยะ (กระทรวงการคลัง, 2563) คือ

ระยะที่ 1 การลดค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า การลดเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมของนายจ้าง และลูกจ้าง ยกเว้นค่าเช่าที่ราชพัสดุ 1 ปี สำหรับผู้เช่าประเภทการเกษตรและที่อยู่อาศัย เพิ่มเงินกู้สำหรับผู้ประกอบการ 150,000 ล้านบาท ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 พักเงินต้น ลดดอกเบี้ยและขยายเวลาการชำระหนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยผ่อนคลายนโยบายการปรับโครงสร้างหนี้ ลดค่าธรรมเนียม ค่าเช่า ค่าตอบแทนในการให้บริการของส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ

ระยะที่ 2 เยียวยาแรงงานลูกจ้าง ลูกจ้างชั่วคราว อาชีพอิสระที่ไม่อยู่ในระบบประกันสังคม เงินสนับสนุน คนละ 5,000 บาท ตลอดสามเดือน สินเชื่อฉุกเฉิน 10,000 บาท และสินเชื่อพิเศษ 50,000 บาท ผูกอบรมเพิ่มทักษะอาชีพ สินเชื่อรายย่อยสำหรับผู้ประกอบการไม่เกิน 3 ล้านบาท ยึดการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ยึดการเสียภาษีสรรพากรให้ผู้ประกอบการ

ที่ได้รับผลกระทบ ยกเว้นภาษีและลดค่าธรรมเนียมจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้เจ้าหนี้ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน

3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในมาตรการภาครัฐที่ช่วยเหลือและเยียวยาประชาชนจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จากการดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2564) พบว่า ในภาพรวมทั้งหมด ประชาชนร้อยละ 35.5 มีความพึงพอใจในระดับมาก มากที่สุด และพึงพอใจในระดับมากร้อยละ 45.7 ในขณะที่มีความพึงพอใจต่อมาตรการในการจัดหาวัคซีนโควิดในระดับมาก-มากที่สุดร้อยละ 66.3 สอดคล้องกับงานศึกษามุมมองของประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ต่อมาตรการช่วยเหลือ การปรับตัวต่อมาตรการป้องกัน และแนวทางการส่งเสริมมาตรการป้องกันโรคโควิด-19 ของ ศิริลักษณ์ คัมภีรานนท์ และสุปรียา นุ่นเกลี้ยง (2563) พบว่า กลุ่มผู้ตอบคำถามมีความพึงพอใจต่อมาตรการความช่วยเหลือการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และแนวทางการส่งเสริมมาตรการรัฐกับการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ในระดับมาก

ขณะเดียวกันงานศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของรัฐบาล กรณีศึกษา COVID-19 ของ กรรณก จิรสถิตพรพงศ์ (2564) พบว่า มาตรการทางด้านเศรษฐกิจและสาธารณสุขยังมีปัญหาอยู่มาก ทั้งจากระบบสวัสดิการและการเข้าถึงการช่วยเหลือที่ไม่ครอบคลุม กลุ่มตัวอย่างงานศึกษาระบุถึงการบริหารทรัพยากรในประเทศไทยที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด การขาดการจัดสรรงบประมาณที่ไม่มีประสิทธิภาพ และการบริหารงานราชการที่ขาดการรับฟังความเห็นของประชาชนและสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างทันที่ สอดคล้องกับงานศึกษาการรับการเยียวยาของประชาชนต่อการแพร่ระบาดไวรัสโควิด-19 ของ รุจิรา คงเกิด, เพ็ญยุพา อัครภูมิ, วรกานต์ เทพนอก, ศิริลักษณ์ ขวัญมนต์, และจุฑาธิป ประดิพัทธ์นฤมล (2564) พบว่า มาตรการเยียวยาของรัฐบาลในช่วงการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เมื่อโครงการสิ้นสุดลงการเยียวยาก็จบลงไปด้วย รัฐบาลจำเป็นต้องมีแผนในการรองรับในอนาคต

งานศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจมักจะเกี่ยวเนื่องกับประชาชนในการเข้ารับการเยียวยาของมาตรการความช่วยเหลือ โดยมีทั้งความพึงพอใจที่มากและความไม่พึงพอใจแตกต่างกันไปในแต่ละมาตรการและพื้นที่ โดยงานศึกษานี้เป็นการมุ่งเน้น

ศึกษาความความพึงพอใจต่อมาตรการภาครัฐของผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในเชิงเศรษฐกิจ

4. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (เชิงปริมาณ) โดยมีวิธีการศึกษา ดังนี้

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ (เจ้าของร้าน) จำนวน 5,000 ร้าน (Wongnai for business, 2562; มติชน, 2564) ที่เปิดกิจการระหว่างการเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ (เจ้าของร้าน) จำนวน 400 ร้าน ที่เปิดกิจการระหว่างการเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยใช้วิธีการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากสูตร Yamane (1967) ให้ค่าระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 และระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดย

n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (ในการศึกษานี้ e=0.05)

$$\eta = \frac{N}{1 + (N)(e)^2}$$

$$\eta = \frac{5,000}{1 + (5,000)(0.05)^2}$$

$$\eta = 370.73$$

เพื่อให้การเก็บข้อมูลครบถ้วน สมบูรณ์ และป้องกันข้อมูลที่ผิดพลาดหรือไม่ครบถ้วน จึงกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 400 ตัวอย่าง และเพื่อให้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายจึงแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ตามแขวงของเทศบาลนครเชียงใหม่ ในสัดส่วนที่เท่ากัน คือ แขวงละ 100 ตัวอย่าง ดังนี้

พื้นที่แขวงศรีวิชัย	จำนวน 100 กลุ่มตัวอย่าง
พื้นที่แขวงกาวิละ	จำนวน 100 กลุ่มตัวอย่าง
พื้นที่แขวงนครพิงค์	จำนวน 100 กลุ่มตัวอย่าง
พื้นที่แขวงเม็ງราย	จำนวน 100 กลุ่มตัวอย่าง

4.2 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยเลือกจากกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติตรงตามงานวิจัยกำหนด คือ ผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ แบ่งออกเป็นพื้นที่ 4 แขวง ในจำนวนที่เท่ากัน

4.3 เครื่องมือในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคำถามแบบปลายปิด จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนแรงงาน/ พนักงานภายในร้าน รายได้ต่อเดือนของร้าน ดังนี้

ข้อ 1 เพศ ได้แก่ เพศชาย เพศหญิง และอื่นๆ มีระดับการวัดข้อมูลแบบมาตรา นามบัญญัติ (Nominal Scale)

ข้อ 2 อายุ มีระดับการวัดแบบจัดอันดับ (Ordinal Scale) แบ่งออกเป็น 6 ช่วง

ตารางที่ 1 ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามในแบบสอบถาม

ลำดับ	ช่วงอายุ (ปี)
1	18-25
2	26-35
3	36-45
4	46-55
5	56-65
6	66 ปีขึ้นไป

ข้อ 3 ระดับการศึกษา มีระดับการวัดแบบจัดอันดับ (Ordinal Scale)

ตารางที่ 2 ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามในแบบสอบถาม

ลำดับ	ระดับการศึกษาสูงสุด
1	ประถมศึกษา
2	มัธยมศึกษาตอนต้น
3	มัธยมศึกษาตอนปลาย
4	อนุปริญญา
5	ปริญญาตรี
6	สูงกว่าปริญญาตรี

ข้อ 4 จำนวนพนักงาน/ พนักงานภายในร้าน วัดแบบจัดอันดับ (Ordinal Scale) แบ่งออกเป็น 4 ช่วง

ตารางที่ 3 จำนวนพนักงานภายในร้านของผู้ตอบแบบสอบถามในแบบสอบถาม

ลำดับ	อาชีพ
1	1-3 คน
2	4-6 คน
3	7-9 คน
4	10 คน ขึ้นไป

ข้อ 5 รายได้ต่อเดือนของร้านในช่วงที่มีการระบาดโรคโควิด-19 มีระดับการวัดแบบจัดอันดับ (Ordinal Scale)

ตารางที่ 4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของร้านของผู้ตอบแบบสอบถามในแบบสอบถาม

ลำดับ	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท)
1	5,001-20,000
2	20,001-40,000
3	40,001-60,000
4	60,001-80,000
5	80,001 ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 มีลักษณะคำถามแบบประเมินค่าระดับผลกระทบ (Rating Scale) การให้น้ำหนักคะแนนแบ่งเป็น 5 ลำดับ โดยมีระดับการวัดเป็นอันตรภาค (Interval Scale) (ถุชวฒัน จิตวโรภาสกุล, เอื้อมพร ศิริรัตน์, ชาญเดช เจริญวิริยะกุล, และสโรชนี ศิริวัฒนา, 2565; โฉมธิตา หวานชื่น, วรุฒม์ นาทิ, และศุภรัตน์ พิณสุวรรณ, 2564)

กระทบมากที่สุด	คะแนนเท่ากับ	5
กระทบมาก	คะแนนเท่ากับ	4
กระทบปานกลาง	คะแนนเท่ากับ	3
กระทบน้อย	คะแนนเท่ากับ	2
กระทบน้อยที่สุด	คะแนนเท่ากับ	1

ตารางที่ 5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของร้านของผู้ตอบแบบสอบถามในแบบสอบถาม

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ	1) การระบาดของโควิด-19 ทำให้ร้านไม่สามารถเปิดให้บริการได้ตามปกติ
	2) การระบาดของโควิด-19 ทำให้จำนวนลูกค้าที่ใช้บริการในร้านลดลง
	3) การระบาดของโควิด-19 ทำให้ยอดขายต่อเดือนลดลง
	4) การระบาดของโควิด-19 ทำให้กำไรต่อเดือนลดลง
	5) การระบาดของโควิด-19 เกิดผลกระทบต่อสถานภาพและความมั่นคงทางการเงินของร้าน

ส่วนที่ 3 แนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 มีลักษณะคำถามแบบประเมินค่าระดับความพอใจ (Rating Scale) การให้น้ำหนักคะแนนแบ่งเป็น 5 ลำดับ โดยมีระดับการวัดเป็นอันตรภาค (Interval Scale)

พอใจมากที่สุด	คะแนนเท่ากับ	5
พอใจมาก	คะแนนเท่ากับ	4
พอใจปานกลาง	คะแนนเท่ากับ	3
พอใจน้อย	คะแนนเท่ากับ	2
พอใจน้อยที่สุด	คะแนนเท่ากับ	1

ตารางที่ 6 ข้อคำถามในหัวข้อแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19

<p>แนวทางและ มาตรการภาครัฐ</p>	<p>1) ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) มีส่วนช่วยเหลือและบรรเทาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้</p>
	<p>2) การประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (พ.ร.ก.ฉุกเฉิน) มีส่วนช่วยให้การดำเนินการช่วยเหลือและควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19</p>
	<p>3) การประกาศเคอร์ฟิว และการกำหนดเขตพื้นที่ระดับการแพร่ระบาดตามสีของพื้นที่ ช่วยทำให้การแพร่ระบาดของโควิด-19 ลดลง</p>
	<p>4) การประกาศปิดสถานที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาด เช่น ห้าง สถานบริการ ร้านอาหาร ฯลฯ ช่วยลดการแพร่ระบาดของโควิด-19</p>
	<p>5) การจัดหาและจัดสรรวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ของรัฐบาลมีประสิทธิภาพในการจัดการกับปัญหา</p>
	<p>6) มาตรการการเยียวยาทางเศรษฐกิจของภาครัฐและความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจอย่างเหมาะสม</p>
	<p>7) กิจกรรมของท่านได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ</p>

4.4 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

(1) สร้างแบบสอบถามเรื่อง ผลกระทบของโควิด-19 เชิงเศรษฐกิจและความพึงพอใจต่อมาตรการภาครัฐของผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

(2) นำเสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเบื้องต้นต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไข

(3) ทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ที่เก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยภาพรวมของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามผ่านการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's α) มีค่าเท่ากับ 0.946

(4) ปรับปรุงแบบสอบถามเพิ่มเติม จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- (1) จัดทำชุดแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด กระจายแบบสอบถามไปยังพื้นที่ทั้ง 4 แขวง ของเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
- (2) ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีระยะเวลาในการเก็บข้อมูลคือ ช่วงเดือน มิถุนายน - กรกฎาคม พ.ศ. 2566
- (3) ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูล ก่อนนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ปัจจัยส่วนประชากรศาสตร์หรือข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ในรูปแบบ ความถี่ แสดงผลเป็น ร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้มาตราการวัดส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ส่วนผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 และแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 ประกอบไปด้วย 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน จากสูตรคำนวณระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตรคำนวณช่วงความกว้างของชั้น ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

คะแนน 4.21-5.00	หมายถึง	มากที่สุด
คะแนน 3.41-4.20	หมายถึง	มาก

คะแนน 2.61-3.40	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน 1.81-2.60	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1.00-1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

(2) วิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) วิเคราะห์ตัวแปรลักษณะทางประชากรศาสตร์หรือข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความพึงพอใจแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยใช้สถิติ One-way ANOVA (F-test)

5. ผลการศึกษา

5.1 ปัจจัยส่วนประชากรศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 56 รองลงคือเพศชาย จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.75 และน้อยที่สุดคือ เพศอื่นๆ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.25 โดยสามารถแบ่งรายละเอียดตามแขวงได้ดังนี้

ตารางที่ 7 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	แขวง				รวม	
	นครพินัก	กาวิละ	ศรีวิชัย	เม็ງราย	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	35	42	37	49	163	40.75
หญิง	57	58	61	48	224	56.00
อื่นๆ	8	0	2	3	13	3.25

กลุ่มอายุของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดคือ อายุ 26-35 ปี จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.75 รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 36-45 ปี และกลุ่มอายุ 18-25 ปี จำนวน 94 คน กับ 79 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 และ 19.75 ตามลำดับ ขณะที่กลุ่มอายุ 46-55 ปี มีจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.25 ขณะที่กลุ่มอายุ 56-65 ปี มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.75 และกลุ่มอายุที่น้อยที่สุดคือ กลุ่มอายุ 66 ปีขึ้นไป มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00

ตารางที่ 8 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามช่วงอายุ

อายุ	แขวง				รวม	
	นครพิงค์	กาวิละ	ศรีวิชัย	เม็ງราย	จำนวน	ร้อยละ
18-25 ปี	12	3	20	44	79	19.75
26-35 ปี	30	28	30	31	119	29.75
36-45 ปี	36	31	21	6	94	23.50
46-55 ปี	17	26	19	15	77	19.25
56-65 ปี	5	11	9	2	27	6.75
66 ปี ขึ้นไป	0	1	1	2	4	1.00

ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างนั้นพบว่า การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีมากที่สุด จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.25 รองลงมาคือ ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.75 ในขณะที่ ระดับการศึกษาอนุปริญญา มีจำนวน 59 คน ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 58 คน และระดับการศึกษาประถมศึกษา มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 14.75 ร้อยละ 14.50 และร้อยละ 11.25 ตามลำดับ ส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดคือ การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 โดยสามารถแบ่งรายละเอียดตามแขวงได้ดังนี้

ตารางที่ 9 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	แขวง				รวม	
	นครพิงค์	กาวิละ	ศรีวิชัย	เม็ງราย	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	3	12	10	20	45	11.25
มัธยมศึกษาตอนต้น	17	14	16	11	58	14.50
มัธยมศึกษาตอนปลาย	40	27	31	23	121	30.25
อนุปริญญา	16	9	11	23	59	14.75
ปริญญาตรี	22	30	32	19	103	25.75
สูงกว่าปริญญาตรี	2	8	0	4	14	3.50

ขนาดร้านตามจำนวนพนักงานภายในร้านของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงานภายในร้านจำนวน 1-3 คน มากที่สุด จำนวน 184 คน คิดเป็น

ร้อยละ 46.00 รองลงมาคือ จำนวนพนักงานภายในร้านจำนวน 4-6 คน และจำนวนพนักงานภายในร้านจำนวน 10 คนขึ้นไป จำนวน 111 คน และ 55 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 และ 13.75 ส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนพนักงานภายในร้านจำนวนน้อยที่สุดคือ จำนวนพนักงาน 7-9 คน จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 โดยสามารถแบ่งรายละเอียดตามแขวงได้ดังนี้

ตารางที่ 10 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนพนักงานภายในร้าน

จำนวนพนักงาน	แขวง				รวม	
	นครพิงค์	กาวิละ	ศรีวิชัย	เม็ງราย	จำนวน	ร้อยละ
1-3 คน	50	57	44	33	184	46.00
4-6 คน	23	22	29	37	111	27.75
7-9 คน	11	15	15	9	50	12.50
10 คน ขึ้นไป	16	6	12	21	55	13.75

รายได้ของร้านต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีรายได้ต่อเดือนของร้านในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 40,001-60,000 บาท จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.75 รองลงมาคือ รายได้ต่อเดือนของร้าน 20,001-40,000 บาท จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 อันดับสามคือ รายได้ต่อเดือนของร้าน 80,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25 อันดับสี่คือ รายได้ต่อเดือนของร้าน 5,000-20,000 บาท จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 และจำนวนที่น้อยที่สุดคือ รายได้ต่อเดือนของร้าน 60,001-80,000 บาท จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50 โดยสามารถแบ่งรายละเอียดตามแขวงได้ดังนี้

ตารางที่ 11 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ต่อเดือนในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

รายได้ต่อเดือน	แขวง				รวม	
	นครพิงค์	กาวิละ	ศรีวิชัย	เม็ງราย	จำนวน	ร้อยละ
5,000-20,000 บาท	10	5	5	47	68	17.00
20,001-40,000 บาท	24	15	26	28	94	23.50
40,001-60,000 บาท	27	28	27	10	95	23.75
60,001-80,000 บาท	14	20	22	8	62	15.50
80,001 บาท ขึ้นไป	25	32	20	7	81	20.25

5.2 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง พบว่า ผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในระดับมาก ที่ระดับคะแนน 4.05 โดยหัวข้อที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือการระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้จำนวนลูกค้าที่ใช้บริการในร้านลดลงและการระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้กำไรต่อเดือนลดลง ที่ระดับผลกระทบมาก มีคะแนน 4.11 รองลงมาคือ การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ยอดขายต่อเดือนลดลง ที่ระดับผลกระทบมาก มีคะแนน 4.07 อันดับสามคือ การระบาดของโรคโควิด-19 เกิดผลกระทบต่อสภาพและความมั่นคงทางการเงินของร้าน ที่ระดับผลกระทบมาก มีคะแนน 4.06 ขณะที่ผลกระทบน้อยที่สุดคือ การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ร้านไม่สามารถเปิดให้บริการได้ตามปกติ มีระดับผลกระทบมาก มีคะแนน 3.91

ระดับผลกระทบทางเศรษฐกิจในรายแขวงนั้นจะพบว่า มีระดับมาก-มากที่สุด ทั้ง 4 แขวง อันเนื่องมาจากผลกระทบในทางเศรษฐกิจนั้น เกิดขึ้นจากมาตรการภาครัฐเพื่อการยับยั้งการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ที่มีการสั่งปิดสถานบริการ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มกระทบกันอย่างถ้วนหน้า โดยสามารถแบ่งระดับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ออกเป็นรายแขวงได้ดังนี้

ตารางที่ 12 ระดับผลกระทบทางเศรษฐกิจของผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ความพึงพอใจ	แนวทาง								รวม	
	นครพิงค์		กาวิละ		ศรีวิชัย		เม็่งราย		ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ		
1) การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ร้านไม่สามารถเปิดให้บริการได้ตามปกติ	4.02	มาก	4.15	มาก	3.16	มาก	4.30	มากที่สุด	3.91	มาก
2) การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้จำนวนลูกค้าที่ใช้บริการในร้านลดลง	4.21	มากที่สุด	4.40	มากที่สุด	3.67	มาก	4.00	มาก	4.11	มาก
3) การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ยอดขายต่อเดือนลดลง	4.21	มากที่สุด	4.39	มากที่สุด	3.68	มาก	4.15	มาก	4.07	มาก
4) การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้กำไรต่อเดือนลดลง	4.19	มาก	4.45	มากที่สุด	3.75	มาก	4.03	มาก	4.11	มาก
5) การระบาดของโรคโควิด-19 เกิดผลกระทบท่อสถานภาพและความมั่นคงทางการเงินของร้าน	4.19	มาก	4.45	มากที่สุด	3.56	มาก	4.05	มาก	4.06	มาก

5.3 ความพึงพอใจต่อแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง พบว่า ผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ มีความพึงพอใจต่อแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 ในระดับปานกลาง ที่ระดับคะแนน 2.72 โดยหัวข้อที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุดคือ 1) ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) มีส่วนช่วยเหลือและบรรเทาสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 ได้ มีความพึงพอใจระดับปานกลาง มีคะแนน 2.87 รองลงมาคือ การประกาศเคอร์ฟิว และการกำหนดเขตพื้นที่ระดับการแพร่ระบาดตามสีของพื้นที่ ช่วยทำให้การแพร่ระบาดโควิด-19 ลดลง และ 2) การประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (พ.ร.ก.ฉุกเฉิน) มีส่วนช่วยให้การดำเนินการช่วยเหลือและควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ที่คะแนน 2.85 และ 2.83 อันดับถัดมาคือ การประกาศปิดสถานที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาด เช่น ห้าง สถานบริการ ร้านอาหาร ฯลฯ ช่วยลดการแพร่ระบาดโควิด-19 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ที่คะแนน 2.81 ส่วนหัวข้อมาตรการการเยียวยาทางเศรษฐกิจของภาครัฐและความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจอย่างเหมาะสม และการจัดหาและจัดสรรวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ของรัฐบาลมีประสิทธิภาพในการจัดการกับปัญหา มีความพึงพอใจในระดับปานกลางและน้อย ที่คะแนน 2.64 และ 2.60 ในขณะที่หัวข้อกิจการของท่านได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ มีความพึงพอใจน้อยที่สุดที่ระดับความพึงพอใจน้อย มีคะแนน 2.49

ความพึงพอใจต่อแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ของผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่จะพบว่าในแต่ละแขวงมีระดับความพึงพอใจต่อมาตรการความช่วยเหลือที่แตกต่างกันไป แบ่งเป็นแขวงนครพิงค์ แขวงกาวิละ แขวงศรีวิชัย มีระดับความพึงพอใจต่อมาตรการความช่วยเหลือของรัฐในระดับน้อย - ปานกลาง ในขณะที่แขวงเม็ງรายมีระดับความพึงพอใจต่อมาตรการความช่วยเหลือภาครัฐในระดับมาก เมื่อเทียบความสัมพันธ์เชิงประชากรศาสตร์จะพบว่า แขวงเม็ງรายมีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างจากแขวงอื่นๆ คือ ผู้ประกอบการอายุน้อยมีจำนวนมากและมีระดับรายได้ต่อเดือนของธุรกิจในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยเฉพาะที่น้อยเป็นส่วนมาก คือ 5,000 – 20,000 บาท จึงมีความพึงพอใจที่แตกต่างจากแขวงอื่นๆ กล่าวคือมาตรการที่รัฐเข้ามาช่วยเหลือมีส่วนต่างในส่วน of รายได้ต่อเดือนกับมาตรการต่างๆ ที่ได้รับจากสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 จากรัฐบาลที่ไม่ได้ต่างกันมาก ดังนั้น ความพึงพอใจจึงมีความแตกต่างจากแขวงอื่นๆ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยสามารถแบ่งความพึงพอใจต่อแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 เป็นรายแขวงได้ดังนี้

ตารางที่ 13 ระดับความพึงพอใจต่อแนวทางการและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาลักษณะการแพร่ระบาดของโควิด-19 ของผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ความพึงพอใจ	แนวทาง								รวม	
	นครพิงค์		กาวิละ		ศรีวิชัย		เม็งราย		ค่าเฉลี่ย	S.D.
	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย		
1) ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) มีส่วนช่วยเหลือและบรรเทาสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 ได้	2.91	ปานกลาง	2.56	น้อย	2	น้อย	4	มาก	2.87	1.35
2) การประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (พ.ร.ก.ฉุกเฉิน) มีส่วนช่วยเฝ้าระวังการดำเนินการช่วยเหลือและควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19	2.85	ปานกลาง	2.61	ปานกลาง	2.07	น้อย	3.78	มาก	2.83	1.27
3) การประกาศเคอร์ฟิว และการกำหนดเขตพื้นที่ระดับการแพร่ระบาดตามสีของพื้นที่ ช่วยทำให้การแพร่ระบาดโควิด-19	2.96	ปานกลาง	2.48	น้อย	2.1	น้อย	3.88	มาก	2.85	1.3
4) การประกาศปิดสถานที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาด เช่น ห้าง สถานบริการ ร้านอาหาร ฯลฯ ช่วยลดการแพร่ระบาดโควิด-19	2.9	ปานกลาง	2.47	น้อย	2.08	น้อย	3.8	มาก	2.81	1.29
5) การจัดหาและจัดสรรวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ของรัฐบาลมีประสิทธิภาพในการจัดการกับปัญหา	2.37	น้อย	2.3	น้อย	1.95	น้อย	3.76	มาก	2.6	1.25
6) มาตรการการเยียวยาทางเศรษฐกิจของภาครัฐและความช่วยเหลือทางจอยางเหมาะสม	2.16	น้อย	2.33	น้อย	2.11	น้อย	3.96	มาก	2.64	1.25
7) กิจกรรมของทางได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ	2.04	น้อย	2.35	น้อย	1.81	น้อย	3.77	มาก	2.49	1.27

5.4 วิเคราะห์ตัวแปรลักษณะทางประชากรศาสตร์หรือข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความพึงพอใจแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19

สมมติฐาน ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด จำนวนพนักงานภายในร้านและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีต่อความพึงพอใจแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 แตกต่างกัน พบว่า ในปัจจัยเรื่องเพศมีผลต่อความพึงพอใจแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ไม่แตกต่างกัน ปัจจัยเรื่องอายุมีผลต่อความพึงพอใจแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 แตกต่างกัน ปัจจัยเรื่องการศึกษา มีผลต่อความพึงพอใจแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 แตกต่างกัน ปัจจัยเรื่องจำนวนพนักงานภายในร้านมีผลต่อความพึงพอใจแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ไม่แตกต่างกันและปัจจัยเรื่องรายได้ต่อเดือนของร้านมีผลต่อความพึงพอใจแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 แตกต่าง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ดังตาราง

ตารางที่ 14 ปัจจัยส่วนประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อระดับความพึงพอใจต่อแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ของผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์	F	df1	df2	p
เพศ	0.204	2	397	0.815
อายุ	82.0	5	69.7	<.001
ระดับการศึกษา	6.21	5	92.7	<.001
จำนวนพนักงานภายในร้าน	0.531	3	135	0.662
รายได้ต่อเดือนของร้าน	22.2	4	188	<0.001

6. สรุปการศึกษาและข้อเสนอแนะ

6.1 การศึกษาผลกระทบของโควิด-19 เชิงเศรษฐกิจและความพึงพอใจต่อมาตรการของภาครัฐ

ผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 4 แขวง แขวงละ 100 ตัวอย่าง ได้แก่ แขวงนครพิงค์ แขวงกาวิละ แขวงศรีวิชัยและแขวงเม็ງราย โดยมีการสอบถามปัจจัยส่วนประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนพนักงานภายในร้าน และรายได้ต่อเดือนของร้าน ประกอบกับการสอบถามระดับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 พบว่า ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในระดับมาก ที่ระดับคะแนน 4.05 โดยแบ่งเป็นรายแขวงได้ดังนี้ แขวงนครพิงค์ มีระดับผลกระทบที่ระดับมากที่สุด ที่ระดับคะแนน 4.37 แขวงกาวิละ มีระดับผลกระทบที่ระดับมาก ที่ระดับคะแนน 4.16 แขวงศรีวิชัยมีระดับผลกระทบที่ระดับมาก ที่ระดับคะแนน 3.56 แขวงเม็ງรายมีระดับผลกระทบที่ระดับมาก ที่ระดับคะแนน 4.11 และพบว่า ผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ มีความพึงพอใจต่อแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 ในระดับปานกลาง ที่ระดับคะแนน 2.72 โดยแบ่งเป็นรายแขวงได้ดังนี้ แขวงนครพิงค์ มีระดับความพึงพอใจที่ระดับน้อย ที่ระดับคะแนน 2.60 แขวงกาวิละ มีระดับความพึงพอใจที่ระดับน้อย ที่ระดับคะแนน 2.44 แขวงศรีวิชัย มีระดับความพึงพอใจที่ระดับน้อย ที่ระดับคะแนน 2.01 แขวงเม็ງราย มีระดับความพึงพอใจที่ระดับมาก ที่ระดับคะแนน 3.85

จะเห็นว่าผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจกับความพึงพอใจต่อมาตรการภาครัฐของผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ นั้นมีการแปรผกผันกัน กล่าวคือ ยิ่งระดับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับธุรกิจมาก ความพึงพอใจต่อมาตรการภาครัฐจะลดลงตาม อันเนื่องมาจากประสิทธิภาพของมาตรการความช่วยเหลือและการเยียวยาของรัฐบาล สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรกนก จิรสถิตพรพงศ์ (2564) พบว่า ในเรื่องของประสิทธิภาพของการกระจายทรัพยากรและความช่วยเหลือที่ไม่มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการตอบสนองในเชิงธุรกิจและมาตรการในการระบดแต่ละระลอก นอกจากนี้ การกระจายทรัพยากรและความช่วยเหลือยังก่อให้เกิดปรากฏการณ์ความพึงพอใจที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ ในกลุ่มตัวอย่างแขวงเม็ງราย มีความพึงพอใจต่อมาตรการภาครัฐในระดับสูง เมื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์พบว่า กลุ่มตัวอย่างแขวงเม็ງราย เป็นกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 – 20,000 บาท เป็นส่วนมาก เมื่อเทียบกับแขวงอื่นๆ

มาตรการภาครัฐที่ได้รับจึงค่อนข้างมีช่องว่างระหว่างความช่วยเหลือกับผลกระทบที่น้อยกว่าผู้ประกอบการในแขนงอื่นๆ

6.2 ปัจจัยในส่วนของประชากรศาสตร์ส่งผลต่อระดับความพึงพอใจแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ดังนี้

(1) เพศ ไม่มีผลต่อระดับความพึงพอใจแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ไม่ว่าผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่จะเป็นเพศชาย เพศหญิงหรือเพศอื่นๆ เพราะผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกระทบในแง่ของทางการเงินและการบริหารเพศทุกเพศจึงได้รับผลกระทบที่เหมือนกัน

(2) อายุ มีผลต่อระดับความพึงพอใจแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างอายุ 18-25 ปี มีความระดับความพึงพอใจแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 แตกต่างจากกลุ่มอายุอื่นๆ ทุกกลุ่มกล่าวได้ว่ากลุ่มอายุกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่เริ่มสะสมทุนเบื้องต้นและไม่ได้มีสายป่านทางธุรกิจที่ยาวเพียงพอ การได้รับผลกระทบทางด้านธุรกิจจึงมีความรุนแรงอย่างมีนัยสำคัญมากกว่ากลุ่มช่วงวัยอื่นๆ ดังนั้น ความต้องการของความช่วยเหลือไม่ว่าจะเป็นมาตรการการป้องกันโรคและมาตรการทางด้านเศรษฐกิจจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง แต่เมื่อไม่ได้รับการตอบสนองที่เพียงพอจึงแสดงออกมาในรูปแบบของความพึงพอใจ สอดคล้องกับแนวทางการทำงานของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564) ที่กล่าวถึงนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทยถึงความสำคัญในธุรกิจที่มีสายป่านสั้นจะได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจที่รุนแรง การขาดสภาพคล่องในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลต่อการหยุดการดำเนินธุรกิจชั่วคราวหรือปิดอย่างถาวร จึงต้องมีมาตรการในการช่วยเหลือไม่ว่าจะเป็นสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ขยายเวลาชำระหนี้ เพื่อให้ธุรกิจที่มีสายป่านสั้นหรือต้นทุนน้อยสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้

(3) การศึกษา มีผลต่อระดับความพึงพอใจแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมีระดับความพึงพอใจแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 แตกต่างจากกลุ่มการศึกษาระดับอื่นๆ กล่าวได้ว่า ระดับการศึกษามีผลต่อมุมมองในเรื่องการจัดการปัญหาของภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ ในกลุ่มการศึกษา

ที่แตกต่างกันจึงมีระดับความพึงพอใจต่างกัน สอดคล้องกับงานศึกษาของภารดี เทพคายน (2564) การรับรู้นโยบายมีความแตกต่างกันตามระดับการศึกษา โดยเป็นความสัมพันธ์แบบแปรผันตามกัน กล่าวคือระดับการศึกษาที่สูงจะมีระดับการรับรู้ที่มากขึ้นตามไปด้วย

(4) จำนวนพนักงานภายในร้าน ไม่มีผลระดับความพึงพอใจแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 กล่าวคือไม่ว่าจำนวนพนักงานภายในร้านจะมีจำนวนเท่าไร ความพึงพอใจมีระดับที่ไม่แตกต่างกัน

(5) รายได้ต่อเดือน มีผลต่อระดับความพึงพอใจแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 5,000 – 20,000 บาท เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจต่อแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ที่สูงกว่ากลุ่มรายได้ที่สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อันเนื่องมาจากผลกระทบในเชิงธุรกิจมีน้อยกว่า และมีภาระส่วนธุรกิจที่ไม่ได้สูงหรือมีความรู้สึกต่อรายได้ที่ลดลงน้อยกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนสูงในช่วงก่อนเกิดการแพร่ระบาด ประกอบกับมาตรการช่วยเหลือภาครัฐที่ได้รับมีช่องว่างของรายได้ที่เสียไปน้อยลง ดังนั้น มาตรการการป้องกันโรคและมาตรการทางด้านเศรษฐกิจของภาครัฐที่มีในช่วงการแพร่ระบาดจึงเป็นส่วนของนโยบายที่สร้างความพึงพอใจที่สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ สอดคล้องกับงานศึกษาของ กฤษวัฒน์ จิตวโรภาสกูล และคณะ (2565) รายได้และกำไรที่ลดลงของธุรกิจในช่วงการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ส่งผลต่อภาระและความกังวลทางธุรกิจที่เพิ่มขึ้นและคาดหวังต่อมาตรการเยียวยาและการปรับตัวที่เพิ่มขึ้น

6.3 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา เกี่ยวข้องกับแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ดังนี้

(1) ด้านมาตรการการป้องกันและลดการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 รัฐบาลและ ศบค. ควรให้ความสำคัญต่อการบังคับใช้กฎหมายเชิงพื้นที่ ในแง่ของความเข้มข้นของการบังคับใช้และระดับการแพร่ระบาดของโรคให้สอดคล้องกัน การประกาศปิดพื้นที่โดยไม่คำนึงถึงความจำเป็นอย่างแท้จริงไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในองค์กรรวมอย่างไม่จำเป็นอีกด้วย ปัญหาเรื่องการสรรหาและจัดสรรวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ที่ไม่มีประสิทธิภาพและล่าช้า ปัญหาการวางแผนกระจายวัคซีนให้ครอบคลุมและทั่วถึง ส่งผลโดยตรงต่อชีวิตประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเสี่ยงต่างๆ รวมทั้งสถานการณ์ของการแพร่ระบาดที่คลี่คลายได้ช้ากว่าที่ควรจะเป็น

สถานการณ์ที่ได้รับการแก้ไขหรือฟื้นฟูซ้ำ ย่อมหมายถึงความเสียหายในชีวิตและทรัพย์สินที่เพิ่มสูงขึ้น

(2) ด้านการเยียวยาทางเศรษฐกิจ รัฐบาลและ ศบค. ควรให้ความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจระดับท้องถิ่นเป็นหลัก อันเนื่องมาจากระบบโครงสร้างทางเศรษฐกิจจะสามารถขับเคลื่อนต่อไปได้จำเป็นต้องมีโครงสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง มาตรการภาครัฐทางด้านเศรษฐกิจที่ขาดความชัดเจน มุ่งเน้นเฉพาะบางกลุ่ม ทำให้การฟื้นฟูทางเศรษฐกิจเกิดความล่าช้า อันเนื่องมาจากความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจฐานรากไม่เอื้ออำนวยให้เกิดการขับเคลื่อนโครงสร้างทางเศรษฐกิจและไม่สามารถลดความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจให้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างแนวทางและมาตรการการเยียวยากับกลุ่มธุรกิจขนาดย่อยในท้องถิ่นซึ่งควรให้ความสำคัญอันดับต้นๆ และต้องออกแบบมาตรการและแนวทางช่วยเหลือแก้ไขให้เข้ากับสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่ เช่น ในบางพื้นที่มีความต้องการทางด้านเศรษฐกิจของธุรกิจที่เป็นขนาดเล็ก มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ไม่มาก สามารถให้การช่วยเหลือทางการเงินเฉพาะ ในขณะที่ในบางพื้นที่เป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่มีการทำธุรกิจต้องการสายป่านเพิ่มเติม อันเนื่องมาจากขนาดธุรกิจที่ใหญ่ขึ้น มาตรการรัฐจำเป็นต้องช่วยไม่ว่าจะเป็นการพักการชำระหนี้ การกู้สินเชื่อนานาครดดอกเบี้ยต่ำ มาตรการเหล่านี้จะช่วยให้การฟื้นฟูทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

(1) เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาให้มากขึ้น ทั้งในแง่เชิงพื้นที่ที่ขยายกว้างขึ้นจากระดับเทศบาลนครเชียงใหม่ไประดับจังหวัด ระดับภูมิภาค ในแง่ปริมาณเพิ่มกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น เพื่อให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจแนวทางและมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ที่ละเอียดมากขึ้น

(2) เพิ่มเครื่องมือในการศึกษา เช่น การสัมภาษณ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเชิงลึกเชิงคุณภาพ ประกอบกับการวัดเชิงปริมาณ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

Thai PBS. (2564). *ธุรกิจร้านอาหาร-สถานบันเทิงเชียงใหม่ล่อชิมยาว*. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2567, จาก <https://theactive.net/news/20211125-3/>

Wongnai for business. (2562). *สรุปข้อมูลและเทรนด์ธุรกิจร้านอาหารในประเทศไทย สำหรับปี 2562*. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2567, จาก <https://www.wongnai.com/business-owners/thailand-restaurant-trend-2019>

กรรณก จิรสติพรพงศ์. (2564). ทักษะคติของประชาชนที่มีต่อหลักการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีของรัฐบาล กรณีศึกษา COVID-19. *วารสารธรรมศาสตร์*, 40(3), 93-113.

กรมควบคุมโรค. (2563). *โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)*. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2566, จาก https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/faq_more.php

กระทรวงการคลัง. (2563). *ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการรับรู้สู่สังคม ครั้งที่ 12/2563 วันที่ 30 มีนาคม 2563 เรื่อง รัฐบาลออกมาตรการดูแลและเยียวยาผลกระทบจากไวรัสโรนา (COVID-19) ระยะที่ 1-2*. กรุงเทพฯ: กลุ่มสารนิเทศการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). *สถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ Q1-Q4 2562 (ภาคเหนือ)*. สืบค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2566, จาก https://www.mots.go.th/download/article/article_20201105143226.xlsx

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2566). *สถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ Q1-Q4 2564 (ภาคเหนือ)*. สืบค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2566, จาก <https://www.mots.go.th/>

- images/v2022_1694273411417RG9tZxN0aWNfUTffUTQg4Lib4Li1ID11NjRf4
Lig4Liy4LiE4LmA4Lir4LiZ4Li34LitLnhs3g
- กฤษวัฒน์ จิตวิโรภาสกุล, เอี่ยมพร ศิริรัตน์, ชาญเดช เจริญวิริยะกุล, และสโรชนี ศิริวัฒนา. (2565). ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ต่อธุรกิจร้านอาหาร ในเขตธนบุรี กรุงเทพฯ. *วารสาร มจร การพัฒนาสังคม*, 7(2), 212-225.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2545). *หลักสถิติ* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คำสั่งนายกรัฐมนตรี 5/2563 เรื่อง การจัดตั้งหน่วยงานพิเศษเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548. 25 มีนาคม 2563. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 137 ตอนพิเศษ 69 ง. หน้า 6-9.
- คำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ที่ 10/2564. 18 กรกฎาคม 2564. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 138 ตอนพิเศษ 160 ง. หน้า 6.
- ฐิติวัฒน์ ช่างประดับ. (2563). *สถานการณ์การระบาดโควิด-19 และการวินิจฉัยในปัจจุบัน*. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2566, จาก <https://bit.ly/3uqlCOg>
- โณธิตา หวานชื่น, วรุตม์ นาที, และศุภรัตน์ พิณสุวรรณ. (2564). *ผลกระทบโควิด 19 และผู้ประกอบการค้าขายในตลาดเกิดขึ้นตั้ง บริเวณพื้นที่ชายแดน ตำบลสุโขทัย-ลก อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส*. สืบค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2567, จาก http://www2.huso.tsu.ac.th/NCOM/GEOGIS2021/FULL_PAPER/PDF20211024215536_1.pdf
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). *เปิดใจ ดร.เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ เบื้องลึกภารกิจฟื้นฟูเศรษฐกิจของ ธปท.* สืบค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2567, จาก <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/bot-magazine/Phrasiam-64-3/governers-talk-64-3.html>
- ประกาศ เรื่อง ยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ประกาศข้อกำหนด และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง. 29 กันยายน 2565. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 232 ง. หน้า 47-48.
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2563. 29 กุมภาพันธ์ 2563. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 137 ตอนพิเศษ 48ง. หน้า 1.

- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ และมาตรการด้านสุขลักษณะป้องกัน ความเสี่ยงจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus 2019 (COVID-19) สำหรับสถานประกอบกิจการ พ.ศ. 2565. 8 กรกฎาคม 2565. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 163 ง. หน้า 5-6.
- พระราชกำหนดรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ พ.ศ. 2563. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 137 ตอนที่ 30 ก. หน้า 12-19.
- พระราชกำหนดให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบ จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 137 ตอนที่ 30 ก. หน้า 6-11.
- พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจ และสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 137 ตอนที่ 30 ก. หน้า 1-4.
- ภารดี เทพคายน. (2564). *การศึกษาระดับการรับรู้และความเข้าใจของบุคลากรสายสนับสนุน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ต่อนโยบายความเป็นเลิศด้านการปฏิบัติงานและ พฤติกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายความเป็นเลิศด้านการปฏิบัติงาน*. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2567, จาก <https://www.km.nida.ac.th/th/images/PDF/research/paradeere164.pdf>
- มติชน. (2564). *ร้านอาหารในเชียงใหม่ สู้ไม่ไหว ปิดถาวร-ชั่วคราว กว่า 70% วอนรัฐ อย่่าลือกดาวนั้ เหตุพื้นตัวยาก*. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2567, จาก https://www.matichon.co.th/region/news_2834188
- รุจิรา คงเกิด, เพ็ญยุพา อัสวภูมิ, วรกานต์ เทพนอก, ศิริลักษณ์ ขวัญมนต์, และจุฑาธิป ประดิพัทธ์นฤมล. (2564). *การรับมาตรการเยียวยาของประชาชนต่อการแพร่ระบาด ไวรัสโควิด-19*. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 12(1), 95-113.
- ศิริลักษณ์ คัมภีรานนท์, และสุปรีญา นุ่นเกลี้ยง. (2563). *มุมมองของประชาชนในพื้นที่สาม จังหวัดชายแดนใต้ต่อมาตรการช่วยเหลือ การปรับตัวต่อมาตรการป้องกัน และ แนวทางการส่งเสริมมาตรการป้องกันโรคโควิด-19*. สืบค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2567, จาก <https://wb.yru.ac.th/bitstream/yr/5170/1/siriluk63.pdf>
- ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค. (2564). *รายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 ฉบับที่ 365 วันที่ 2 มกราคม 2564*. สืบค้นเมื่อ 17 ธันวาคม 2566, จาก <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/situation/situation-no-365-020164.pdf>

- สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่. (2565). *บรรยายสรุปจังหวัดเชียงใหม่*. สืบค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2566, จาก <http://chiangmai.go.th/managing/public/D8/8D17Jan2022133138.pdf=.xlsx>
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงใหม่. (2564). *อุตสาหกรรมเชียงใหม่ ออก 5 มาตรการเยียวยา SMEs*. สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2567, จาก https://region3.prd.go.th/region3_ci/topic/news/34603
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). *การสำรวจความเห็นของประชาชนเกี่ยวกับมาตรการช่วยเหลือเยียวยาของภาครัฐจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา – 2019 (โควิด-19) พ.ศ. 2564*. สืบค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2567, จาก https://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib12/2564/080664_13.pdf
- สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2564). *สรุปมาตรการและการดำเนินงานของไทยต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019*. สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2567, จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=77402&filename=index
- หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่. (2564). *หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ จัดแถลงข่าวภาวะเศรษฐกิจจังหวัดเชียงใหม่ไตรมาสที่ 3 และ ปี 2563*. สืบค้นเมื่อ 27 ธันวาคม 2566, จาก <https://cmchamber.com/2021/02/หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่-60/>

ภาษาอังกฤษ

- World Health Organization. (2019). *Naming the Coronavirus Disease (COVID-19) and the Virus That Causes It*. Retrieved December 25, 2023, from [https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance/naming-the-coronavirus-disease-\(covid-2019\)-and-the-virus-that-causes-it](https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance/naming-the-coronavirus-disease-(covid-2019)-and-the-virus-that-causes-it)
- World Health Organization. (2020). *COVID-19 Public Health Emergency of International Concern (PHEIC) Global research and innovation forum*. Retrieved December 25, 2023, from <https://bit.ly/3SzyOIC>
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An Introductory Statistic (Second Edition)*. New York: Harper & Row.